

УДК 65.011

Герасимук Марія Олександрівна

студентка

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ОЦІНКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

***Анотація.** Оскільки розвиток будь-якого підприємства залежить від ефективності використання всіх наявних ресурсів, наявність ресурсів розглянуто як початкова точка виробничого процесу. Зроблено висновок про безпосередній залежності обсягу випуску і реалізації продукції, зниження її собівартості і збільшення прибутку від своєчасного забезпечення підприємства ресурсами відповідної якості та асортименту, від запасу сировини і матеріалів і дотримання норм їх витрат. Розкрито сутність поняття «ресурсний потенціал», а також дана характеристика показників ресурсного потенціалу підприємств. Проведено дослідження проблем, які виникають при оцінці ресурсного потенціалу, і сформовані головні його складові.*

***Ключові слова:** потенціал підприємства; ресурси; ресурсний потенціал; оцінка ресурсного потенціалу; складові ресурсного потенціалу.*

Ринкове господарювання супроводжується нестабільністю зовнішнього середовища, попиту і пропозиції, нестійкістю цін, змінами в конкурентному середовищі і т. Д. Одними з першочергових завдань керівництва є формування і оцінка поточних і перспективних можливостей суб'єкта господарювання, т. Е. Його ресурсного потенціалу.

Проблеми, що виникають при оцінці ресурсного потенціалу, наш чи відображення в дослідженнях провідних вчених: А. В. Арефьевой, А. В. Березина, Н. С. Довгаля, А. В. Лебеденко, Н. С. Краснокутської, А. С. Федонин і ін. Теоретичні, методологічні та практичні засади оцінювання, викладені в працях вчених, використовуються, щоб переосмислити складний процес розвитку стратегічного управління на підприємствах.

Підвищення конкурентоспроможності підприємств, подолання негативних ситуацій в економічному розвитку нездійсненні без розуміння реальних можливостей підприємства, т. Е. Його ресурсного потенціалу.

Повноцінний аналіз і планування діяльності підприємства в сучасних умовах, на думку Н. С. Довгаля, здійснюються в процесі оцінки його ресурсного потенціалу. Разом з тим в економічних дослідженнях поняття «ресурсний потенціал» надається недостатньо значення, відсутнє його конкретне визначення, не розроблені теоретичні основи аграрного потенціалу [1].

Дослідники В. Є. Качуровський і В. П. Чайковська вважають, що від того, наскільки правильно формується, результативно використовується і розвивається сукупність ресурсів підприємств, залежить ефективність функціонування економічної системи країни і динаміка її розвитку [2].

Незважаючи на глибоке теоретичне узагальнення окремих аспектів оцінки, мало уваги приділяється вивченню питань, що стосуються прикладного застосування ресурсного потенціалу. Невисока зацікавленість в підвищенні його ефективності на базі наукового обґрунтування і в реалізації економіко-математичного моделювання, що відображає стратегію виробничої діяльності підприємств. Вдосконалення системи стратегічного управління в цілому не віддається належної переваги.

У багатьох наукових роботах учених-економістів відзначається важливість проблем, пов'язаних з аналізом ресурсного потенціалу, а також з всебічної модернізацією підприємств і високоефективним використанням і

оптимальним забезпеченням їх усіма ресурсами. Ці питання найбільш гострі, складні і надзвичайно актуальні, не тільки в науковому, але і в практичному плані.

У російській економічній літературі термін «ресурсний потенціал» в широкому розумінні означає можливості, сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або рівень потужності будь-якого підприємства. Також під цим терміном розуміють «приховані здібності, сили для будь-якої діяльності» [3, с. 902].

Ресурсний потенціал підприємства - це сукупність ресурсів і виробничих можливостей, застосовних до досягнення цілей.

На думку Н. С. Краснокутської, ресурсний потенціал це можливості системи ресурсів підприємства і його компетенція отримувати результат за допомогою реалізації бізнес-процесів [4].

Інше визначення поняттю «ресурсний потенціал» дає доктор економічних наук О. М. Вишневого: це сукупність ресурсів, наявних у розпорядженні підприємства, а також здатність співробітників і менеджерів використовувати ресурси з метою виробництва товарів (послуг) і отримання максимального прибутку [5].

Таким чином, термін «ресурсний потенціал» має на увазі наявність у суб'єкта (будь то окремо взята людина, первинний робочий колектив або суспільство в цілому) прихованих можливостей, які ще не проявилися, або здібностей діяти в конкретній сфері.

Ресурсний потенціал підприємства характеризується наступними показниками:

- реальні можливості підприємства в тій чи іншій сфері економічної діяльності;
- наявність ресурсів виробництва і резервів, як залучених, так і не залучених у виробництво;

- здатність менеджерів залучати ресурси до створення продукції, товарів і послуг з метою отримання максимального прибутку;
- наявність форми підприємництва та відповідної організаційно-правової структури.

Складові ресурсного потенціалу підприємства показані на схемі.

Таким чином, на рівні підприємства ресурсний потенціал формується за рахунок:

- організаційного потенціалу (можливість системи управління забезпечувати
- фінансово-економічного потенціалу (фінансово-економічний стан підприємства);
- виробничого потенціалу (сукупність виробничих можливостей, які визначаються наявністю виробничих ресурсів);
- маркетингового потенціалу (сукупність споживчих властивостей продукції, виражена через здатність підприємства залучати нових споживачів і зберігати існуючих);
- трудового (кадрового) потенціалу (сукупність можливостей персоналу досягати стратегічних цілей у діяльності підприємства);
- науково-технічного (інноваційного) потенціалу (активність підприємства з випуску нової продукції, впровадження досягнень науки і техніки, застосування прогресивних технологій);
- соціального потенціалу (можливість забезпечувати соціальні потреби людини, це медичне обслуговування, культурні заходи, організація відпочинку, надання інших соціальних благ, наприклад матеріальна допомога).

Таблиця 1

Ресурсний потенціал підприємства

Система управління	→ Швидкість і обґрунтованість рішень → Рівень делегування повноважень → адекватність інформації
Фінанси	→ Обсяг власних коштів → Можливість залучення кредитів → Обсяг дебіторської заборгованості
Персонал	→ Рівень кваліфікації → Рівень мотивації → Перспективи кар'єрного росту
Стиль керівництва	→ Лідерська влада → Влада посади → Влада примусу
Маркетинг	→ Рівень сприйняття реальності → Частка ринку → Конкурентна перевага → Імідж
Продукція	→ Рівень співвідношення ціна / якість
Виробництво	→ Технологічний рівень і гнучкість Інновації → Можливість розширення потужності
Збут	→ Наявність власної збутової мережі → Реальні обсяги продажів → Пропускна здатність збутової структури
Поставки	→ Наявність альтернативних постачальників → Кредит довіри у постачальників
Ексклюзивні можливості	→ Ексклюзивний доступ до сировини → Доступ до ексклюзивної інформації → Ексклюзивне право на частку ринку
Соціальні послуги	→ Наявність об'єктів соціальної інфраструктури

Джерело: складено автором за даними [5]

Розвиток будь-якого підприємства залежить від ефективності використання всіх наявних ресурсів. Наявність ресурсів служить матеріальною основою, яка визначає виробничі можливості підприємства. Ресурсний потенціал підприємства являє собою складну систему, що об'єднує основні фонди, технологію, інформацію, трудові та енергетичні

ресурси, які знаходяться в розпорядженні підприємства і необхідні для здійснення виробничої діяльності.

Одна з першочергових завдань керівництва формування та оцінка поточних і перспективних можливостей підприємства, т. Е. Його потенціалу; збалансування внутрішнього потенціалу підприємства з потенціалом зовнішнього середовища з метою вирішити заплановані завдання, отже, вижити в умовах конкуренції.

В даному випадку важливо не тільки отримати достовірні відомості про управлінському процесі, а й оцінити його якість, а також виробити напрямки діяльності, щоб домогтися удосконалення досліджуваного процесу. Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом є необхідною умовою, що забезпечує подальший розвиток підприємства.

Література

1. Довгаль Н. С. Ресурсний Потенціал підприємства: теоретичні основи // Науково-технічна інформація. 2009. № 1. С. 42-45.
2. Качуровський В. Є., Чайковська В. П. Ресурсний Потенціал підприємства: структура та ефект івність использование // Регіональна бізнесекономіка та управління. 2007. № 4. С. 123-129.
3. Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів / Уклад. Н. Кусайкіна, Ю. Цибульник; за заг. ред. В. В. Дубічинського. Харків: Вид. дім «Школа», 2008. 1008 с. (Офіційна бібліотека).
4. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 352 с. : рис., Табл.
5. Вишнеvsька О. М., Калюжна О. В. Ресурсний Потенціал тваринництва підприємств Сільських територій // Економіка АПК. 2008. № 12. С. 32-37.

6. Ареф'єва О. В., Харчук Т. В. Економічні засади формування потенціалу підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2008. № 7 (85). С. 71-76.
7. Свіргун О. М., Соколовська В. В. Ресурсний Потенціал підприємства: теоретичні аспекти // Наукове товариство Івана Кушніра [Електронний ресурс] / І. В. Кушнір. 2012. 06 Серпень. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=20774> (дата Звернення: 27.04.2016).
8. Теслюк Н. П. стратегії підприємства по досягненні конкурентних перевага // Економіка. Фінанси. Право. 2005. № 11. С. 17-20.
9. Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Київ: КНЕУ, 2004. 316 с.